

Kurikulum

Kurikulum

- Vše, co se odehrává ve škole?
- Vše, co se odehrává ve výchovných a vzdělávacích institucích?

Definice kurikula

- Kurikulum je obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, jejich plánování a hodnocení (Ped. slovník)

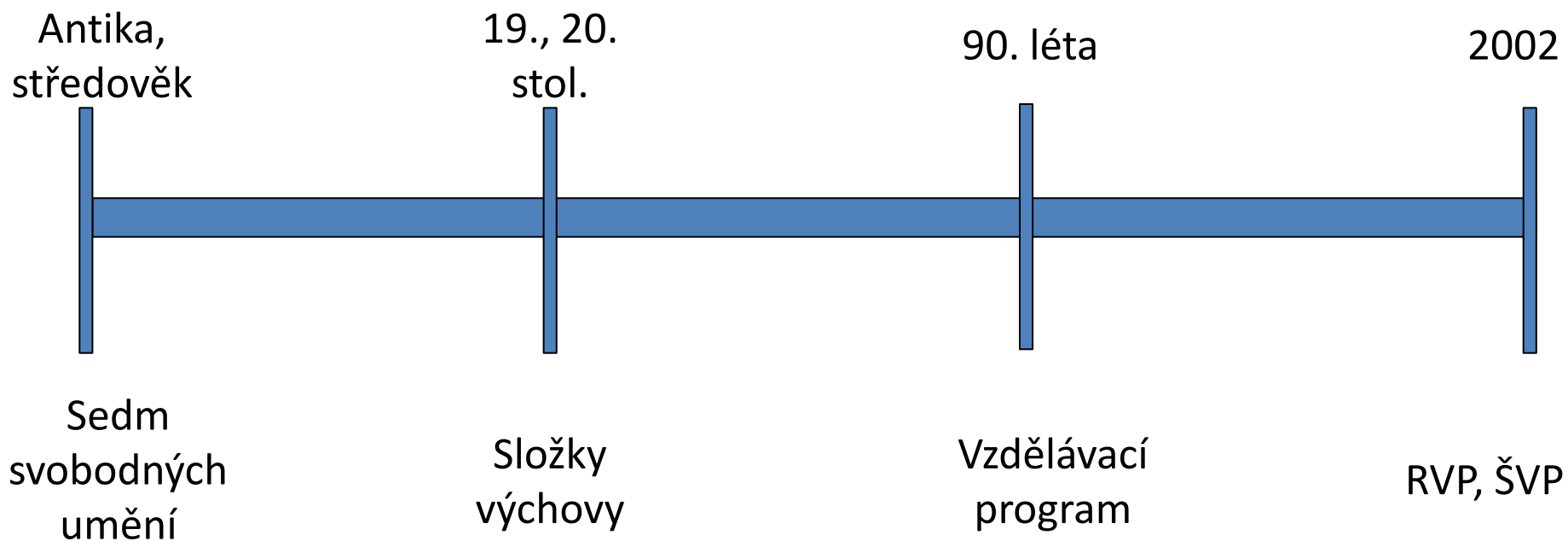
Úkol č. 1: Formy kurikula

- Pokuste se roztrždit jednotlivé ukázky podle možných forem/druhů kurikula.
- Vymyslete pojmenování jednotlivých ukázek kurikula.

Formy kurikula

- Zamýšlené
- Realizované
- Dosažené
- Nulové
- První
- Skryté

Historie vývoje kurikula

Sedm svobodných umění

Sedm svobodných umění
(Septem artes liberales)

TRIVIUM: gramatika, rétorika, dialektika

QUADRIVIUM: aritmetika, geometrie,
astronomie, múzika

Složky výchovy

1. Rozumová výchova
2. Mravní
3. Tělesná
4. Estetická
5. Světonázorová
6. Pracovní
7. Ekologická výchova (environmentální)

Vzdělávací program

- vymezuje učivo, kurikulum v daném státě
 - vytvořen a schválen MŠMT
 - formuluje cíle vzdělávání, učební plány, učivo
 - podobu textu, knihy
-
- Vzdělávací program Základní škola (1996)
 - Vzdělávací program Obecná škola (1995)
 - Vzdělávací program Národní škola (1997)

RVP

Rámcový vzdělávací program

pro gymnázia

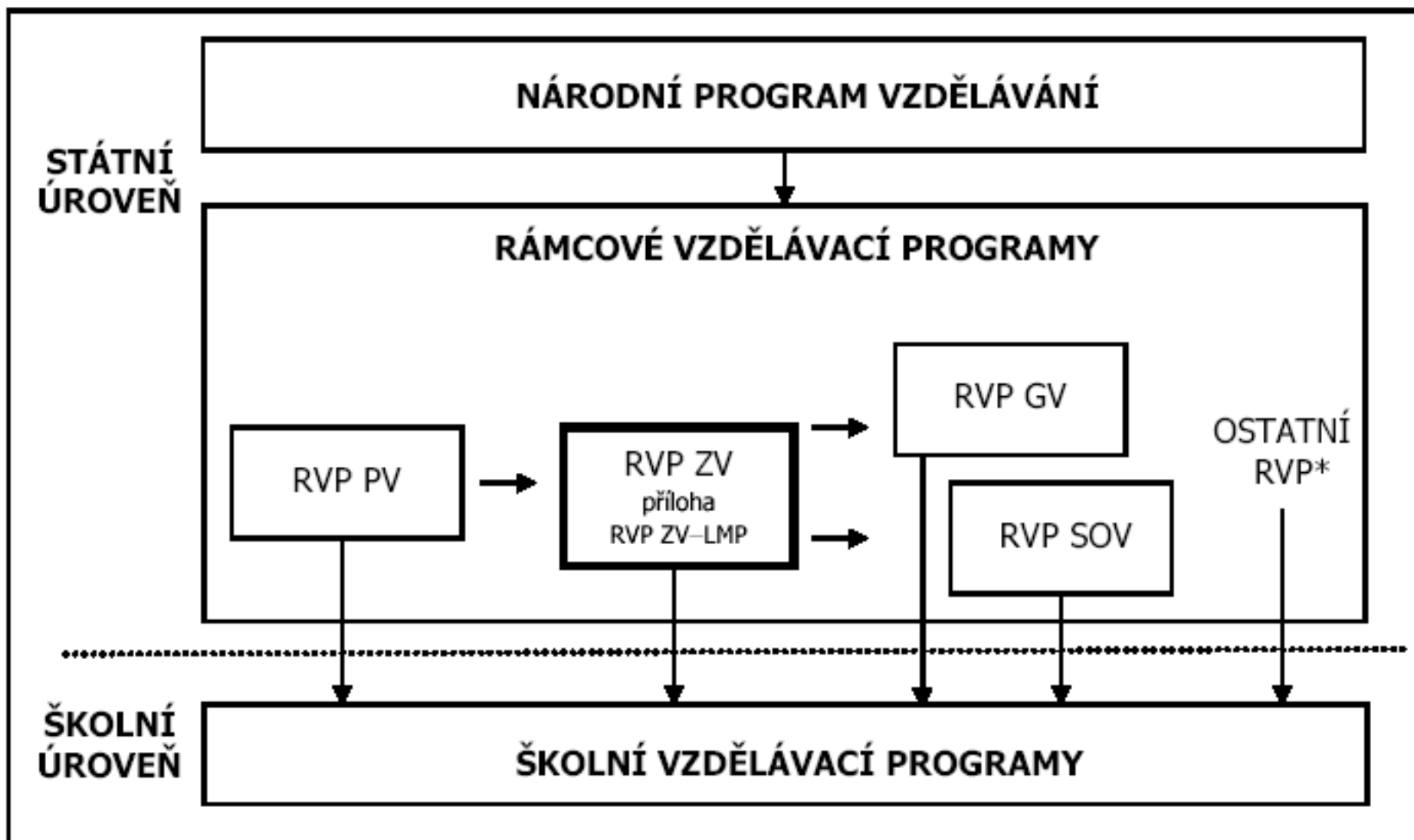

Výzkumný ústav pedagogický v Praze

Rámcový vzdělávací program

VÚP, 2002

- Není zaměřen na organizační strukturu
- Změna obsahové stránky vzdělávání
- Větší autonomie pro školy
- Zavádí
 - Klíčové kompetence
 - Průřezová témata
 - Očekávané výstupy
 - Vzdělávací oblasti
- Akcent na výsledky vzdělávání

Učební plán pro gymnázium

Časová dotace v RVP G	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem	Rozdělení disponibilní časové dotace
			1.	2.	3.	4.		
12	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3	3	3	3	12	
12		Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
12		Další cizí jazyk	3	3	3	3	12	
10	Matematika a její aplikace	Matematika	3	3	2	2	10	
36	Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	–	6	
		Chemie	2	2	2	–	6	
		Biologie	2	2	2	–	6	
		Geografie (+ Geologie)	2	2	2	–	6	
	Člověk a společnost	Občanský a společenskovědní základ	12				12	
		Dějepis						
4	Člověk a svět práce		←—————→				X	
4	Umění a kultura		4				4	
8	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	8				8	
		Výchova ke zdraví	←—————→				X	
4	Informatika a informační a komunikační technologie	Informatika	2	2	–	–	4	
8	Volitelné vzdělávací aktivity		8				8	
26	Disponibilní hodiny		26				26	
		Minimální časová dotace	27	27	27	27		
132	Celková povinná časová dotace		–	–	–	–	132	0 z 26
		Maximální časová dotace	35	35	35	35		

X - časovou dotaci a způsob realizace této vzdělávací oblasti / tohoto vyučovacího předmětu stanoví škola ve svém ŠVP dle vlastních priorit a podmínek vzdělávání

Biologie

1. – 4. ročník čtyřletých gymnázií

Proces vzdělávání proto směřuje k tomu, aby (si) žáci:

- osvojili obsah základních biologických pojmů, jevů a zákonitostí jako systém s jeho přirozenými, především vývojovými souvislostmi;
- získali základní poznatky o stavbě biologických systémů včetně systému lidského těla;
- získali znalosti o zákonitostech, jimiž se řídí systémy živých organismů od nejjednodušších forem až po složité makrosystémy populace organismů;
- získali schopnost tvořivého myšlení při osvojování poznatků, dovedností a návyků a byli je schopni využívat v praxi denního života hlavně v oblasti zdravého způsobu života i hygieny, správné výživy a aktivní odpovědnosti za životní prostředí v rámci udržitelného rozvoje společnosti;
- získávali dovednosti k prokazování svých individuálních schopností, učili se pracovat tvořivě a samostatně, spolupracovat i v týmech;
- osvojili provádět pozorování a pokusy a s využitím získaných vědomostí je vyhodnocovat;
- naučili se vyhledávat, zpracovávat a samostatně hodnotit informace z literatury, dovedli sdělovat a obhajovat výsledky své práce, analyzovat a řešit problémy s biologickou i ekologickou tematikou;
- seznámili se s historií vývoje biologie jako jedné z cest poznávání života a tím i s vlivem na rozvoj filozofického poznání.

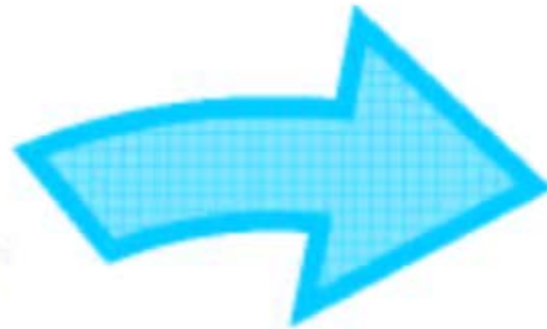
Biologie – tematické bloky

1. – 4. ročník čtyřletých gymnázií

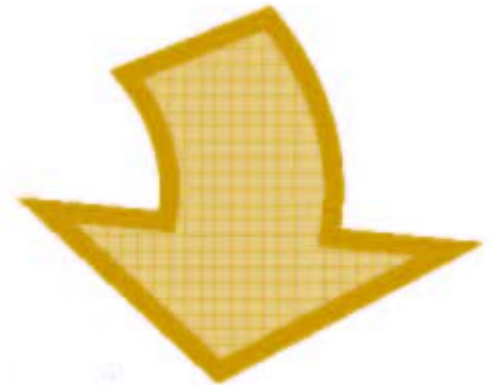
1. Život a jeho poznávání
2. Biologie virů
3. Biologie prokaryotních organismů
4. Biologie eukaryotních organismů
5. Biologie hub
6. Stavba a funkce rostlin
7. Systém a evoluce rostlin
8. Rostliny, houby a prostředí
9. Úvod do biologie živočichů
10. Systém a evoluce živočichů
11. Chování živočichů
12. Živočichové a prostředí
13. Biologie člověka
14. Vznik a vývoj živých soustav, buněčná biologie
15. Základní děje na buněčné úrovni
16. Dědičnost a proměnlivost
17. Ekologie
18. Biologie a společnost

Cíl výuky

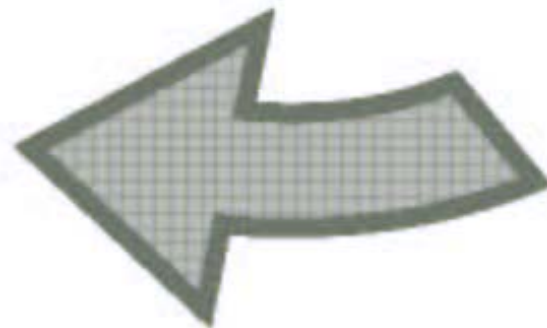
Cíl
(rozhodnete jaký
zvolíte)

Plán
(postup jak
dosáhnout cíle)

Činnost
(uskutečňte
plán)

Vyhodnocení
(Porovnání
výsledku
s cílem)

Cíl výuky

Dělení podle míry obecnosti

- obecné (vzdělávací cíle)
- specifické (výukové cíle)
- konkrétní učební cíle

Dělení podle obsahového zaměření

- kognitivní výukové cíle
- afektivní výukové cíle
- psychomotorické výukové cíle

Obecné x Specifické cíle

Obecné cíle

- Umožnit žákům rozvinout si porozumění umění v dvacátém století.
- Představit žákům koncept energie.
- Vzdělávat a vychovávat celého jedince.

Cíle vzdělávání podle RVP G

Vzděláváním na čtyřletých gymnáziích a na vyšším stupni víceletých gymnázií se usiluje o naplnění těchto cílů:

- vybavit žáky klíčovými kompetencemi na úrovni, kterou předpokládá RVP G
- vybavit žáky širokým vzdělanostním základem na úrovni, kterou popisuje RVP G
- připravit žáky k celoživotnímu učení, profesnímu, občanskému i osobnímu uplatnění

Hierarchie cílů podle míry obecnosti

1. Vzdělávací cíl	obecné (vzdělávací) cíle
2. Cíle jednotlivých typů a druhů škol	
3. Cíle vzdělávacích oblastí	specifické (výukové) cíle
4. Cíle tematických celků (předmětů)	
5. Cíle vyučovacích jednotek (např. hodiny)	konkrétní cíle
6. Cíle jednotlivých částí vyučovacích jednotek	
7. Učební požadavky (cíle učebních situací, učební úlohy)	

Obecné x Specifické cíle

Obecné cíle

- Umožnit žákům rozvinout si porozumění umění v dvacátém století.
- Představit žákům koncept energie.
- Vzdělávat a vychovávat celého jedince.

Specifické cíle

- Vysvětlit žákům základní principy parního stroje.
- Přezkoumat hlavní události, které vedly ke druhé světové válce.
- Rozvinout u žáků pochopení básně Prométheova játra od Jiřího Koláře.

Specifické cíle

Dělení podle úrovně dosažení

- Plánované
- Žádoucí

Dělení podle způsobu měření

- Výkonové
- Nevýkonové

Metoda SMART

Specifičnost vztah k určité konkrétní činnosti

Měřitelnost stanovení požadované kvality i kvantity

Akceptovatelnost soulad se zjištěnými potřebami

Realističnost musí existovat reálná šance pro žáky, aby dosáhli cíle

Termínovanost splnění cílů v daném čase

Výkonové cíle

Vágní

Vědět

Porozumět

Být si jistý

Ocenit

Být seznámen s něčím

Pochopit

Výkonové

Napsat

Vysvětlit

Demonstrovat

Vyhodnotit

Vyjmenovat

Vytvořit

Obecný cíl – Nevýkonový -Výkonový

1. Obecný cíl

Zlepšit žákovské porozumění významu propagandy v 20. stol.

2. Nevýkonový cíl

Rozvinout povědomí žáků o autorově předpojatosti ve vybraných článcích

3. Výkonový cíl

Žák *vyjmenuje* šest vět z pasáže o propagandě, které ukazují předpojatost a vyjadřují úhel pohledu autora textu

Výhody a nevýhody výkonových cílů

Výhody

- Jsou pozorovatelné, měřitelné
- Jsou snadno srozumitelné pro žáky
- Usnadňují organizaci výuky specifickými cíly a výsledky
- Vyjasňují myšlení a plánování
- Jsou jasné učitelům
- Jsou vysoce preskriptivní
- Usnadňují evaluaci a hodnocení
- Specifikují chování a výkon žáků
- Umožňují logické plánování

Výhody a nevýhody výkonových cílů

Nevýhody

- Činí z učení technickou disciplínu
- Zdůrazňují pouze pozorovatelné aspekty edukačních procesů
- Popírají neměřitelné, nepozorovatelné a dlouhodobé
- Edukace je příliš zaměřena na dosahování výsledků
- Atomizují učivo na malé celky
- Z pochopení dělají výkon, předvedení
- Nepodporují otevřenost, neuzavřenost, náhodu a tvořivost

Jak vytvářet výkonové cíle?

1. rozhodněte, jestli je výkonový cíl vhodný pro danou učební situaci, kterou plánujete
2. zvažte všechny relevantní kontextové vlivy
3. specifikujte, kdo bude předvádět daný výkon
4. specifikujte výkon v patřičných infinitivech
5. stanovte výsledek úkolu
6. upřesněte podmínky, za kterých mají žáci úkol vykonávat
7. stanovte minimální míru, kterou musí žáci splnit, aby uspěli

Cvičení č. 2: Výkonový cíl

5. Biologie hub

Charakteristika říše hub. Klasifikace hub, evoluce.

Způsob života a rozmnožování. Význam hub v přírodě a pro člověka (houbové choroby, tržní a jedovaté houby).
Lišejníky.

Doporučené rozšiřující učivo

Životní cykly zástupců hub zvláště parazitických,
mykorrhiza a symbióza.

Úkol: vytvořte 5 výkonových cílů.

Cíl výuky

Dělení podle míry obecnosti

- obecné (vzdělávací cíle)
- specifické (výukové cíle)
- konkrétní učební cíle

Dělení podle obsahového zaměření

- kognitivní výukové cíle
- afektivní výukové cíle
- psychomotorické výukové cíle